

2024 Paris Olimpiyat Oyunlarına İnovatif (Yenilikçi) Bakış

Tuba ŞENKAL¹

¹Siirt Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Siirt, TÜRKİYE
Orcid: 0009-0000-8649-3376 e-mail: besyo.tuba.senkal@gmail.com

Doç. Dr. Ayşe DEMİR²

²Dicle Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Diyarbakır, TÜRKİYE
Orcid: 0000-0002-3856-0498 e-mail: ayse.demir@dicle.edu.tr

Özet

İnovasyon geçmiş dönemlerde sadece sanayi alanında faaliyet gösterirken günümüzde ise teknolojik ilerlemelerin de etkisi ile birçok alanda faaliyet göstermektedir. İnovasyonun bu denli merak ve ilgi uyandırmasının en büyük yankılarını dört yılda bir düzenlenen, tüm dünyanın merak ve ilgiyle beklediği olimpiyat oyunlarında görmek mümkündür. Olimpiyatlara ev sahipliği yapmak için bu küresel platformda kıyasıya yarışan ülkeler; ulaşım, konaklama, güvenlik, turizm, altyapı, şehirleşme ve tesisler gibi birçok alanda inovatif yenilikler yapmakta ve organizasyon süresince bu gereklilikleri yerine getirerek, ev sahibi ülkenin tarihe adını yazdırması açısından önemli bir araç olmaktadır. Gerçekleştirilen büyük çaplı bu mega organizasyon aracılığı ile uluslararası kriterde donanımlı ve yüksek standartlara sahip tesisler inşa edilmektedir. Bu bağlamda olimpiyatlara ev sahipliği yapan ülkeler spor alanında başarılı olma gayesinde bulunurken organizasyonu en iyi şekilde yürütme kabiliyetini de tüm dünyaya kanıtlayıp güç gösterisi yapma arzusundadırlar. Uluslararası literatür incelendiğinde olimpiyat oyunları organizasyonlarında teknolojik, sürdürülebilirlik ve erişilebilirlik gibi inovatif olarak algılanabilecek birçok yenilik görülmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı; Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'na Fransa'nın nasıl hazırlandığı, tesislerin durumu, ulaşım, barınma vb. faktörlerde yaptığı hazırlık ve bu hazırlıkları inovatif (yenilikçi) yaklaşım açısından değerlendirmek ve gelecek olimpiyat oyunları için öneride bulunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Olimpiyat oyunları, İnovasyon, Paris

Innovative View of The 2024 Paris Olympic Games

Abstract

In the past, innovation was only active in the field of industry. Today, it operates in many fields with the effect of technological advances. It is possible to see the biggest repercussions of innovation arousing so much curiosity and interest in the Olympic Games organized every four years, which the whole world awaits with curiosity and interest. Countries competing fiercely on this global platform to host the Olympics make innovative improvements in many areas such as transportation, accommodation, security, tourism, infrastructure, urbanization and facilities, and by fulfilling these requirements during the organization, it becomes an important tool to put their stamp on the history. Through this large-scale mega-organization, internationally equipped and high-standard facilities are being built. In this context, while the countries hosting the Olympics aim to be successful in the field of sports, they also want to prove their ability to carry out the organization in the best way to the whole world and show their power. When the international literature is examined, there are many innovations that can be perceived as innovative in Olympic Games organizations such as technological, sustainability and accessibility. In this direction, the aim of the research is to evaluate how France is preparing for the Paris 2024 Olympic Games, the state of the facilities, transportation, accommodation, etc., and to evaluate these preparations in terms of innovative approach and to make suggestions for the next Olympic Games.

Keywords: Olympic Games, Innovation, Paris

Sorumlu yazar: Tuba ŞENKAL, **E-posta:** besyo.tuba.senkal@gmail.com

GİRİŞ

Olimpiyat oyunları dünyada düzenlenen en büyük, prestijli, görkemli ve çoklu spor organizasyonlarıdır. Bu oyunlarda birçok ülkeden katılım sağlayan sporcular birbiriyle mücadele etmektedir. Bu etkinliklerin şehir ve toplum üzerinde hem kısa hem de uzun vadede etkileri söz konusu olmuştur ve bu nedenle yapılan planlamaların kısa ve uzun vadeli farklı stratejileri olabilir (Çetin, 2019). Ülke tanıtımına katkıları nedeniyle olimpiyat oyunları her zaman ilgi görmekte ve bu devasa organizasyona ev sahipliği yapmak için gelişmiş ülkeler arasında kıyasıya yarışlar olmaktadır (Hazar, 2007). Ülkeler olimpiyat oyunlarından ekonomik, sosyal, politik vb. fayda görmektedir. Beş kıtanın birlikteliğini temsil eden olimpiyat oyunları dev bir organizasyon olmasından ötürü her zaman dikkat çekmiş ve şehrin itibarını artırma, spor bilincini yaymak ve sürdürmekle beraber ekonomik kalkınma, turizm, ulaşım gibi şehrin imajını artıran birçok yenilenmenin de önünü açmaktadır (Yalçın, 2014). Bu doğrultuda organizasyona en iyi şekilde ev sahipliği yapmak amacıyla altyapı, tesis, konaklama vb. faktörler için olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapacak olan kente inovatif değişiklikler kapsamında büyük yatırımlar harcanmaktadır (Yalçın, 2014). İnovasyon ile ilgili farklı tanımlar bulunmaktadır. Bunun sebebi ise inovasyonun farklı hedefleri ele almasından kaynaklandığı düşünülmektedir (Philipp, 2008; Reichert, 1994). Yapılan çalışmaların çoğu inovasyon kavramını; dönüştürme, yenilik gibi kavramlar ile tanımlamışlardır (Hauschildt, 1993). Bu kapsamda inovasyon, kurum ve kuruluşların yönetiminin işleyişine getirilen yenilik ve şekillenmeler olarak ifade edilmektedir (Hauschildt, 2010). Yapılan tüm çalışmalardan anlaşılacağı üzere inovasyonun, çok kapsamlı yeniliği barındıran bir kavram olduğu söylenebilir (Pleschak ve Sabisch, 1996). Sosyal yaşam ortamında sporun oluşturduğu alan oldukça önemlidir. Spor alanında etkili ve kapsamlı sonuçlar almak için yapılan yeni yöntem ve planlamalara sporda inovasyon denmektedir. Günümüzde hemen hemen birçok ülkede sporda inovasyonun etkileri görülmektedir. Bu durum sporda büyük bir devrim yaratmaktadır (Devecioğlu, 2008). Sporun yönetiminden sorumlu tüm kurum ve kuruluşlar inovasyonun etkisi ile birlikte pratik ve yenilik içeren bir yönetim anlayışına öncelik vermiş ve eski geleneksel metotları geride bırakmışlardır. Böylece kurum ve kuruluşlar, spor yönetimi alanında getirdiği inovatif değişiklikler ile organizasyonların işleyişine uygun teknolojik ve daha önce denenmemiş fikirleri spor alanına entegre etmişlerdir (Heineman, 2001). İnovasyon kavramı böyle bir öneme sahip iken ülkeler için yapılan olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak ve inovatif yaklaşımlar çerçevesinde olimpiyatların hazırlık sürecini organize etmek önemli faktörlerdendir. Her yeni organizasyon farklı inovatif değişiklikleri barındırıyor. Böylece günümüzde olimpiyat oyunlarında inovasyon, başarılı bir organizasyon süreci için ev sahipliği yapan şehir açısından olimpiyat öncesi, esnası ve sonrası için vazgeçilmez bir unsur olarak görülmektedir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırmada betimsel tarama yöntemlerinden tanımlayıcı modeller tercih edilmiştir. Tanımlayıcı model ise; araştırma yapılan konu hakkında gerekli bilgi ve literatür incelenir, ardından benzerlik ve farklılıklar karşılaştırılarak mevcut durum ortaya konulur (Ültanır, 2000).

Evren-Örneklem (Araştırma Grubu)

Araştırmanın evrenini Olimpiyat Oyunlarında yapılan inovatif faaliyetler oluştururken, örneklemini ise 2024 Paris Olimpiyat Oyunlarındaki inovatif faaliyetler oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada nitel veri toplama yöntemleri kullanılarak doküman analizi yapılmış, böylece ilgili konu hakkında bir anlam ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Doküman yolu ile elde edilen verilerin kodlaması ve temaların oluşturulması ile tanımlamalar yapılarak yorumlanmıştır.

BULGULAR

2024 Olimpiyat Oyunlarına Fransa ev sahipliği yapmıştır. Böylece Paris şehri, gerçekleşen olimpiyat oyunları ile birlikte tarihinde 3. kez ev sahipliği yapmıştır. 5250'si kadın 5250'si de erkek olmak üzere toplam 10.500 olimpiyat yarışmacısının katılımıyla gerçekleşen etkinlik dalga sörfü, break dans, kaykay, spor tırmanışı ve 28 sabit spor branşı ile birlikte totalde 32 spor dalında düzenlendi (Kara, 2024).

2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nın açılış töreni 26 Temmuz tarihinde Paris'in ikonik ve sembolik mekanlarından biri olan Seine Nehri'nde gerçekleştirildi. Her ülkenin sporcularının yer aldığı teknelerle katılımcıları selamlayan sporcular, dünyaca ünlü sanatçılar, modacılar; birbirinden özel gösteri ve ışıklandırmalarla etkileyici bir açılış töreni olmuştur. 28 Ağustos – 8 Eylül tarihleri arasında gerçekleşen Paralimpik Oyunları açılış töreni Champs-Élysées'da gerçekleştirilmiştir. Paralimpik Oyunlarına yaklaşık 4.400 yarışmacı toplamda 22 branşta katılım sağlamış ve bu organizasyona farklı ülkelerden 184 delegasyon katılmıştır. (Kara, 2024).

Paris Olimpiyatı'nda 27 Temmuz 11 Ağustos tarihleri arasında düzenlenen organizasyonda madalyalar kategorilerine göre sahiplerine aynı gün içinde teslim edilirken aynı zamanda madalya alan sporcular için Eyfel Kulesi önünde şampiyonlar geçidi düzenlenerek burada madalya alan sporcuların katılımcılar ile birlikte bir şölen eşliğinde kutlanması sağlanmıştır. Eskrim müsabakaları Grand Palais spor salonunda gerçekleştirilirken Arena Champ-de-

Mars'da judo müsabakalarına ev sahipliği yapmıştır. III Alexandre Köprüsü ve Concorde meydanında sokak yol bisikleti ve sokak kayakı yarışları düzenlenmiştir. Tenis karşılaşmaları ise efsanevi tenis kompleksi Stade Roland-Garros'a da düzenlendi. Boks müsabakaları North Paris Arena'da, Ragbi müsabakaları ise Stade de France'ta yapıldı. Sürat pateni yarışları Stade Pierre-Mauroy'da yapıldı. Olimpiyatların temel sporlarından olan yüzme yarışları Paris La Defense Arena'da, atletizm yarışları Stade de France'ta gerçekleştirildi. Futbol turnuvaları ve finalleri Stade de France, Parc des Princes, Parc OL, Stade Velodrome gibi farklı stadyumlarda yapıldı. Basketbol ve hentbol turnuvaları ise Bercy Arena ve Pierre de Mauroy'da gerçekleştirildi. Voleybol müsabakaları South Paris Arena 1'de yapıldı. Plaj voleybolu ise Eiffel Tower Stadium Champ de Mars'ta yapıldı. Maraton yarışları ise Hotel de Ville'den başlayarak Invalides kordonunda son bulmuştur (Kara, 2024).

Olimpiyat Sloganı

Modern Olimpiyat Oyunları'nın mimarı olan Baron Pierre de Coubertin'in arkadaşı olarak da bilinen Henri Didon, "Citius, Altius, Fortius" (Daha Süratli, Daha Yüksekçe, Daha Kuvvetli) ibaresini öğretmenlik yaptığı okulun kulüp bayrağına yazdı ve bu sloganı benimseyip her yere yaymaya çalıştı. Bu ibare daha sonra modern olimpiyat oyunlarının sloganı haline gelmiştir. Bu üç kelime ahlaki güzellik planını temsil etmektedir. Olimpiyatlarda elde edilmek istenilen hedefi bu kelimelerle ifade etmiş ve aynı zamanda IOC'nin de düsturu haline gelmiştir. Slogan ilk kez 1924 Paris Olimpiyatlarında tanıtılmıştır (Özdilek ve ark., 2015). Olimpiyat oyunları sloganının yanı sıra olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapan her ülkenin bir olimpiyat mottosu bulunmaktadır. Yüzyıl aradan sonra olimpiyatlara ev sahipliği yapan 2024 Paris Olimpiyat Oyunlarının mottosu Made for Sharing "Paylaşmak için Yapıldı" olarak belirlenmiştir (Olympic, 2022).

Olimpiyat Madalyası

Olimpiyat madalyalarının tarihi antik yunan dönemine uzanmaktadır. İlk olimpiyat oyunlarında başarı elde eden sporculara zeytin dalı veya çelenk verilirdi. Modern olimpiyat oyunlarının başlaması ile birlikte başarı elde eden sporculara altın ve gümüş madalya ilk kez 1896 Atina'da verilmeye başlandı. Bronz madalya ise 1904 St. Louis Olimpiyatları'ndan sonra verilmeye başlandı. Bu madalyaların bir yüzünde antik yunan zafer tanrıçası olan Nike'ı sembolize eden kabartmadan oluşurken, diğer yüzünde ev sahibi ülkenin amblemi yer almaktadır (Atabeyoğlu, 1997). 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda verilen madalyaların merkezinde 1889 yılında inşa edilen Eyfel Kulesi'nden alınan parçalar yer almıştır. Bu parçalar kulenin bakımı sırasında kaldırılmak zorunda kalınan orijinal materyallerden oluşuyor. Ağırlığı yaklaşık yarım kilo olan bu madalyalarda kullanılan materyallerin tamamı geri dönüştürülmüş ürünlerden alınmıştır.

Paris 2024 Logosu

Olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapan ülkeler kültürlerini, felsefesini, coğrafyasını yansıtacak ve tüm dünyaya gösterecek logo arayışına girmektedirler (Fourie, 2014). Oluşturulan tasarımlar ev sahibi olan ülkenin kültürüne, ulusal bütünlüğüne uygun olmasının yanı sıra aynı zamanda olimpizm ruhunu yansıtır bir biçimde dayanışma, dostluk ve adalet değerlerini de yansıtmaktadır (Çeken ve Aybay, 2021). 2024 Paris Olimpiyat Oyunları logosu altın madalya, alev ve Fransız Cumhuriyeti'nin kişileştirilmiş önemli ismi Marianne'den oluşmaktadır. Fransa'nın kimliğini ve değerlerinin her bir parçasını yansıtan bu semboller, ayrıca tarihte ilk kez hem Olimpiyat Oyunları hem de Paralimpik Oyunlarında kullanılmıştır. Logoda yer alan altın madalya başarıyı simgelerken alev sembolü paylaşılan enerjiyi, logonun üçüncü simge Marianne ise Fransız Cumhuriyeti'nin sembolik bir ismidir. Fransa için özgürlük, kardeşlik ve eşitliği temsil eden bir figürdür. Marianne, Fransız tarihinde pullarda ve belediye binası gibi günlük yaşamın birçok alanında tanıtık bir sima olmuştur. Logo Marianne'nin modern yorumunu içermekte ve Fransa'nın kültürel miras, özgürlük, demokratik değerlerini sembolize etmektedir. Bu tasarım Fransa ve Paris'in ulusal kimliğinin bir yansıması olarak görülmektedir (Olympic, 2024).

Olimpiyat Maskotu

Olimpiyat Oyunları'nda maskotlar çoğu zaman önemli bir faktör olarak görülmektedir. Maskotlar olimpiyatlara ev sahipliği yapan ülkeler tarafından önemli görülmüş ve yeniliklere açık olmuştur. Maskotlar olimpiyat oyunlarının kültürü, ruhu ve idealinin bir aynası olmakla birlikte birçok ülkenin ulusal kültür ve sembollerini de yansıtmaktadır (Ping, 2010; Jiayun, 2007). Olimpiyat maskotları sempatik ve eğlence unsuru olarak tasarlanarak insanları mutlu etme amacı taşımaktadır. Böylece olimpiyat oyunlarının sadece seyir unsuru olarak algılanmasının önüne geçmektedir. Dört yılda bir karşımıza çıkan maskotlar zamanla ikonikleşmekte ve uzun yıllar hafızalardaki yerini korumaktadır (Saki ve ark., 2018). Paris 2024 Olimpiyatlarında ise Frig Şapkası kullanılmıştır. Frig şapkası, Fransız Cumhuriyeti'nin hatta genel olarak Fransız halkının sembollerinden biridir. Özellikle Fransız Devrimi sırasında oldukça popüler hale gelmiştir. Devrimin başlıca sloganı olan “Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik” ile özdeşleşir. Böylece Fransız değerlerine bağlılığın bir sembolü olmuştur. 1791'den itibaren sans-culottes adını alan göstericiler bu şapkayı takarlar. Kısacası Frig şapkası, laik bir düzen, özgürleşme, akıl ve vicdan hürriyeti gibi Fransız değerlerini temsil etmekte v olimpiyatlara da bu ruhu taşımayı hedeflemiştir (Büyükyıldırım, 2021).

Cinsiyet Eşitliği

Modern Olimpiyatların kurucusu olarak anılan ve aristokrat soylu bir ailenin üyesi olan Pierre de Coubertin sporun gelişimi içerisinde son derece gayretli bir duruş sergilemiştir (Eyquem, 1966). Fakat bu kesin duruş gösterisi hiçbir zaman sporun içerisindeki kadınları destekleyici

bir rol oynamamıştır (Boulongne, 1999; Coubertin, 2000; Parry, 2007). Çünkü Coubertin'in profesyonel spor içerisinde çizdiği profil Clastres'e (2008) göre her zaman "seçkin erkekçilik" ve "cumhuriyetçi beyefendilik" çatısı altında yer almaktaydı. Buna rağmen kadının günlük olarak fiziksel aktiviteye katılımı bir ihtiyaç olarak değerlendirilmiş ve kadının çekiciliğinin, güzelliğinin ve kadınsı hatlarının ancak bu yolla edinilebileceği ifade edilmiştir (Eyquem, 1966). Antik yunan döneminde kadınlar olimpiyatlara katılamaz hatta seyirci olarak bile tribünlerde oturamazdı. Kadınların sporcu olarak katıldığı ilk olimpiyat 1900 Paris olimpiyatlarında yüzde iki oranında kadın katılımı sağlanmış ve her geçen gün olimpiyatlara katılımlarında artış görülmüştür. 2024 Paris Olimpiyatları'nda eşit yüzde 50 oranında 5250 kadın, 5250 erkek katılımı ile bir ilke imza atmış ve olimpiyat tarihinde bir ilk olmuştur. Bu oran kadınların olimpiyatlara katılmasının yasak olduğu yıllardan; kadın erkek katılımının eşit olduğu bu yıllara, cinsiyet eşitliği adına önemli gelişmeler yaşandığının kanıtı olmuştur. Hatta Seine Nehri üzerinde gerçekleşen 2024 Paris Olimpiyat Oyunları açılış töreninde nehrin iki yakasına orta çağ'dan günümüze kadar Fransız tarihinde iz bırakmış on büyük ünlü kadınların dev yıldızlı kartonetleri yerleştirilmiş ve olimpiyatlara katılan sporcular teknelerle, nehir araçlarıyla tarihteki ünlü kadınların aralarından geçmişlerdir. Bu durum günümüzde olimpiyatlarda kadına verilen önemi kanıtlar niteliktedir.

Halkın Katılımına Açık Maraton Yarışı

Olimpiyat tarihinde ilk kez maraton koşuları halkın katılımına açık olarak düzenlenmiştir. Maraton öncesinde koşu etkinlikleri yapılmış ve bu etkinliklerde derece yapanlar olimpiyat sporcuları ile birlikte yarışmışlara katılmışlardır (www.olimpiyatkomitesi.org.tr). Toplamda 42.195 km ve 10 km yarışlar için 20,024 adet önlük ücretsiz olarak atletlere dağıtılmıştır. Hôtel de Ville 'den başlayan maraton yarışları Invalides önünde sona ermiştir (Sortiraparis, 2023).

2024 Olimpiyat Oyunları İçin Spor Alanlarına Dönüştürülen İkonik Yapılar

Eyfel, Louvre Müzesi, Notre-Dame Katedrali gibi turistik destinasyonlara sahip olan Paris, olimpiyat oyunları için şehre gelen izleyici ve turistler için bu mekanlar ön plana çıkarılarak, müsabakaların yapıldığı alanlara arka plan oluşturmuştur. Paris'in ikonik simgeleri, Paris Olimpiyat Oyunlarında her branş için özel olarak kullanılmıştır. Toplamda 15 olimpik saha ve 11 paralimpik saha kompakt bir konsept oluşturulmuş olup, 21 Olimpik spor (32 spordan) ve 14 Paralimpik spor (22 spordan) Köyün 10 km içerisinde yer almaktadır. 35 farklı ikonik mekanı içerisinde barındıran bu konsept Fransa'nın birçok yerine yayılmış ve katılımcılara farklı deneyimler sağlamıştır. (Karaağaçlı, 2023).

Grand Palais

Grand Palais 1900 yılında Paris Evrensel Sergisi için inşa edilmiştir. Zamanın en gelişmiş inşaat teknikleri kullanılarak inşa edilmiş olup, üzerinde etkileyici bir cam çatı bulunan görkemli bir nefe sahiptir. Klasikliği ve modernliği birleştiren mimarisi, olağanüstü boyutları

(70.000 m²) ve dikkat çekici hacimleri burayı eşsiz bir kültürel miras alanı haline getiriyor. Paris'in anıtları arasında yer alan bu ikonik alan, uzun süredir hem sportif hem de sanatsal birçok etkinlik için prestijli bir ortam olarak hizmet vermektedir. "Grand Palais" her yıl dünyanın dört bir yanından sanatçıların çok sayıda sergisine de ev sahipliği yapmaktadır. 2010 yılındaki Dünya Eskrim Şampiyonasına da ev sahipliği yapan ve her yıl iki milyondan fazla ziyaretçi bu olağanüstü yerin zengin kültürel programından yararlanmaktadır (Karaağaçlı, 2023). Restorasyonunun ardından Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nda eskrim ve tekvando yarışlarına ev sahipliği yapmıştır.

Eyfel Kulesi

1889 yılında Gustave Eiffel tarafından inşa edilmiş ve Paris'in en bilinen yapıları arasındadır. Yapıldığı dönem itibariyle 300 metre ile dünyanın yüksek yapısı olmuştur. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda gelen topluluk için arka plan veya merkez olarak önemli bir toplanma alanı olmuştur. Eyfel'in kulesine asılan Olimpiyat halkası ve şampiyonlar geçidinin burada yapılması burayı daha da cazip bir alana dönüştürmüştür. Ayrıca Eyfel Kulesinin yakınında bulunan Champ de Mars da plaj voleyboluna ev sahipliği yapmıştır (Karaağaçlı, 2023). Eyfel Kulesi'nin atmosferinden yararlanmak isteyen sporseverler, ışıktandırmalardan dolayı özellikle akşam saatlerinde yapılan müsabakalara rağbet göstermiş ve bu durum Eyfel Kulesi'ni daha da popüler hale getirmiştir.

Centre Pompidou

1970'lerde Richard Rogers ve Renzo Piano tarafından inşa edilen Paris'in en önemli kültürel mekanlardan biridir. Modern sanat müzesi olmakla birlikte burada modern ve çağdaş sanata yönelik sergi ve etkinlikler düzenlenmektedir. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda önemli ikonik alanlardan biri olmuş ve olimpiyatlar esnasında Paris'in kültürel zenginliğini aktaran sergi ve performanslar yapılmıştır. Aynı zamanda olimpiyatlarda Nike markası, Centre Pompidou'ya sponsor olmuştur. Bu alanın dış cephesine Nike amblemi ile birlikte sponsoru olduğu sporcuların isimleri, video, fotoğraf ve animasyonları ile binanın duvarlarına yansıtılmıştır. Ayrıca Centre Pompidou'nun içinde ise Nike markasına ait bir alan oluşturularak burada Nike markasının tarihi bilgisine her bir tasarımının hikayesi görsel olarak ziyaretçilere sunulmuştur.

Porte de La Chapelle Arena

Adidas Arena olarak bilinen Paris'in kuzeyinde yer alan bu arena sürdürülebilir çevre dostu yapısıyla dönüştürülebilir alüminyumla çevrelenmiş, doğal kaynaklara verebileceği zarar en aza indirgenmiş ve bu kaynakları korumuştur. Bu yapı yüzde 80'i yeşil ve etrafında bulunan park ve bahçelerle bütünleşmiştir. Porte de La Chapelle Arena, 2024 Paris Olimpiyat Oyunları için inşa edilmiştir. 8000 kapasiteli bir alana sahiptir. Paris Olimpiyatları'nda ritmik jimnastik ve badminton yarışları burada gerçekleştirilmiştir. Olimpiyat oyunlarından sonra da

kullanımına devam edilmiş ve Paris'te önemli bir kültür merkezi statüsüne kavuşmuştur (Menocal, 2024).

Champ De Mars Arena

Jean-Michel Wilmotte tarafından Grand Palais'ta yapılan çalışmalar sebebiyle alternatif olarak tasarlanmıştır. Arenanın yapımında sürdürülebilir malzemeler kullanılmış ve olimpiyat oyunlarının gerektirdiği çevre standartları ile uyumlu bir şekilde tamamlanmıştır. Olimpiyat köyüne 11 km uzaklıkta olan bu alan, Eyfel Kulesi, Grand Palais, Invalides gibi şehrin ikonik mekanlara yakın olmasından dolayı yarışmacı ve seyirciler için güzel bir atmosfer sunulmuş ve olimpiyat ruhunu şehir merkezine taşımıştır. 2024 Paris Olimpiyatları'nda judo müsabakaları burada gerçekleştirilmiştir.

Versay Sarayı

1682'de XIV. Louis'in tasarladığı bu saray ilk zamanlarda av köşkü olarak kullanılmıştır. Sonradan Fransa'nın kraliyet ailesine ev sahipliği yapmıştır. 1883'ten itibaren geniş bahçeleri, heykelleri ve havuzları ile halka açık bir müze konumuna gelmiştir. 1979 yılında UNESCO Dünya Mirası listesine giren Fransa'nın ilk yapısı olmuştur. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda Sarayın bahçesinde yapılan geçici tesisler modern pentatlonun yüzme yarışlarına ev sahipliği yapmıştır (Karaağaçlı, 2023).

Concorde Meydanı

Champs-Élysées'yi Jardins des Tuileries ve Louvre'a bağlayan, Paris'in en büyük simgesi olan bu meydan, 1793 yılında Terör Hükûmdarlığı sırasında Louis XVI ve Marie-Antoinette'in ve diğer yüzlercesinin giyotinle idam edildiği yerdir. İki yıl sonra, bir barış ve uzlaşma jestiyle Place de la Concorde (Concord Meydanı) şu anki ismine kavuşmuştur. Bu ikonik meydan, Paris 2024 Olimpiyat Oyunlarında BMX serbest stil, 3x3 basketbol ve kayak gibi çağdaş spor disiplinlerine ev sahipliği yapmıştır. Sokak dansı, hip-hop kültürü ve sporcuların hareketlerine uyum sağlaması, DJ melodilerinin bir karışımı olan Breaking, Olimpiyatlarda ilk kez yer almıştır (Williams, 2024).

Parc Des Princes

Işık Şehri'nin 16. bölgesinde yer alan Fransız spor tarihinin ikonik bir mekânıdır. Çatısını taçlandıran ikonik beton sütunlarıyla Porte de Saint-Cloud manzarasında öne çıkmaktadır. 1972 yılında inşa edilen ve Montreal Olimpiyat Stadyumu'nun da mimarı olan Robert Taillibert tarafından tasarlanan "Parc", 1998 yılında Stade de France inşa edilene kadar ülkenin en büyük stadyumuydu. Parc des Princes, 1974'ten bu yana Paris Saint Germain'in evi olmasının yanı sıra, Fransız futbol ve rugby takımlarının birçok maçına, 1998 Futbol Dünya Kupası ve Euro 2016 Futbol Şampiyonası gibi önemli birçok uluslararası müsabakalara, Fransız ve dünya yıldızlarının büyük konserlerine ev sahipliği yapmıştır. Fransa'nın en büyük stadyumu olduğu 25 yılı aşkın süre boyunca her yıl futbolda Coupe de France finallerine ve Fransa rugby

şampiyonasına da ev sahipliği yapmıştır. En son yenilenmesi Euro 2016 için gerçekleştirilmiştir (Karaağaçlı, 2023). Paris Olimpiyatlarında futbol müsabakalarının bir kısmı burada yapılırken diğer kısmı da Marseille Stadium, Lyon Stadium, Bordeaux Stadium gibi Fransa'nın farklı stadyumlarında gerçekleştirilmiştir.

III. Alexandre Köprüsü

1896-1900 yılları arasında inşa edilen III. Alexandre Köprüsü, Seine Nehri üzerinde yer almaktadır. Altın kaplamalı heykel, melek ve mitolojik figürler köprü'nün her iki ucunda bulunmaktadır. Fransa-Rusya arasındaki dostluğu simgelemekte ve ismini Rus Çarı Alexandre'dan almaktadır. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda maraton, triatlon, yol bisikleti ve açık suda yüzme yarışlarına ev sahipliği yapmıştır (Sortiraparis, 2024).

Trocadéro

Paris'in kalbindeki bu alan 2024 yılında oyunlara adandı ve çok sayıda etkinliğin yanı sıra oyunları, sporcuları ve performanslarını kutlayan çok çeşitli aktivitelere de ev sahipliği yaptı. Trocadéro, 2024 yılında yol bisikleti ve atletizm (20 km yarış yürüyüşü) etkinlikleri için izleyiciler ve televizyon seyircileri için olağanüstü bir izleme platformu ve deneyimi sunmuştur. Oyunlar sırasında Pont d'Iéna, sporcular için eşsiz bir deneyim sunarken, seyircileri en iyi koşullarda ağırlamayı mümkün kılan kaplama tesisleriyle tamamen donatılmıştır (Karaağaçlı, 2023).

Hôtel De Ville

Neo-rönesans tarzındaki Hôtel, mimarlar Théodore Ballu ve Édouard Deperthes tarafından, 1871'de Paris Komünü sırasında yanana kadar eski Hôtel de Ville'nin bulunduğu yerde inşa edildi. 1357'den beri Paris Belediye Binası'na ev sahipliği yapıyor. Geçmiş yıllarda Place de Grève olarak anılan belediye binasının önündeki meydan, Place de l'Hôtel de Ville olarak bilinmeye başlandı ve sergiler ve diğer kültürel etkinlikler için popüler bir mekan haline geldi. 2024 yazında ise 42.195 kilometrelik maratona çıkan sporculara muhteşem bir fon oluşturmuştur.(Williams, 2024). Olimpiyatlar esnasında bu alana kurulan dev ekranlar kurulmuştur. Bu dev ekranlar ile olimpiyat oyunlarını izlemek isteyen Parisliler ve turistler ücretsiz bir şekilde yarışma ve etkinlikleri canlı olarak izleme fırsatı bulmuşlardır. Bu dev ekranlar ile sporun birleştirici gücü vurgulanarak olimpiyat ruhu tüm şehre yayılmaya çalışılmıştır.

Bercy Arena

Bercy Arena, Paris'in 12. bölgesinde göze çarpan piramit tasarımıyla Paris'te ve Fransa genelinde kültür ve spor için ikonik bir mekandır. 1984 yılında inşa edilen bu mekan, ATP Tour'un uluslararası erkekler tenis turnuvası Rolex Paris Masters ve 2018 Avrupa kadınlar hentbol şampiyonasının final turları gibi üst düzey spor etkinliklerinin yanı sıra Madonna'dan Daft Punk'a, Johnny Hallyday'den Paul McCartney'e kadar önde gelen Fransız ve uluslararası

sanatçıların konserlerine de ev sahipliği yapmaktadır. Altyapısını modernize etmek amacıyla 2014-2015 yılları arasında yenilenen Bercy Arena, bugün büyük müsabakalara ve kültürel etkinliklere ev sahipliği yapmak için gereken tüm özelliklere sahiptir. Açıldığı günden bu yana bu çoklu spor alanı atletizmden basketbola, buz hokeyinden motokrosa kadar yüzlerce etkinlikte 30 milyondan fazla seyirciyi ağırlamaktadır (Olympic, 2023). 2024 Paris Olimpiyatları'nda basketbol müsabakaları da burada düzenlenmiştir.

Invalides

Esplanade des Invalides, Paris'in en güzel anıtlarından birinin bahçesidir. Paris'in 7. bölgesinde geniş bir yeşil alan olan Esplanade, Hôtel des Invalides'in karşısında yer almaktadır. Paris'in kalbinde, Parislilerin ve turistlerin spor, müzik ve yürüyüşün tadını çıkarabilecekleri yerlerden biri haline gelmiştir. Hôtel des Invalides, 1687 yılında 14. Louis döneminde savaş gazileri için bir askeri hastane ve huzurevi olarak inşa edilmiştir. Dünyaca ünlü bu binada Fransız askeri tarih müzeleri ve anıtlarının yanı sıra Napolyon Bonapart'ın mezarı da bulunmaktadır. Önündeki zarif Pont Alexandre III köprüsü, onu Seine Nehri'nin sağ kıyısındaki Grand Palais'e bağlamaktadır. 2024 yılında Esplanade des Invalides, kuzey-güney yönelimiyle karakterize edilen okçuluk ve para okçuluk etkinliklerine sahne olmuştur (Sortiraparis, 2024).

South Paris Arena

South Paris Arena, Avrupa'nın en aktif ve Fransa'nın en çok ziyaret edilen sergi ve kongre merkezlerinden biri olan Paris Expo'nun bir parçasıdır. 35 hektarlık bir alanda, 228.000 metrekarelik sergi salonlarından oluşmaktadır. Paris 2024 Oyunları için önemli bir merkez olmuştur (Karaağaçlı, 2023). South Arena 3 arenadan oluşmaktadır. Voleybol 1200 kapasiteye sahip Arena 1, masa tenisi 6650 kapasiteye sahip Arena 4'de, 5000 kapasiteli halter, 7800 kapasitede hentbol müsabakaları ise Arena 6'da gerçekleştirilmiştir.

Roland-Garros Stadium

Fransız havacı Roland Garros'un anısına isimlendirilen stadyum, 1928 yılında Fransız oyuncuların Davis Kupası'ndaki başarılarına sahne olması için inşa edildi. Bois de Boulogne'un kenarında, Parc des Princes'in yakınında yer alan Roland-Garros, her yıl Fransız Tenis Federasyonu tarafından düzenlenen ve dünya çapında 220'den fazla ülkede yayınlanan büyük bir küresel spor etkinliği olan dört Grand Slam turnuvasından birine ev sahipliği yapmaktadır. Dünya çapında ikonik bir tenis stadyumu olan bu stadyum, Paris 2024 Oyunları için önemli bir mekan olmuştur. Tenis, tekerlekli sandalye tenisi müsabakalarına ev sahipliği yapmıştır. (Sortiraparis, 2024).

Louvre Müzesi

Seine Nehri kıyısında yer alan Louvre Müzesi, Dünyanın en büyük sanat müzesi konumundadır. İlk kurulduğu yıllarda bir kale olarak inşa edilmiş sonrasında kraliyet ailesine ev sahipliği yapmış ve son olarak 1973 yılında müzeye dönüştürülmüştür. Bünyesinde 72.735

metrekarelik bir alanda yaklaşık 35.000 eseri barındırmakta ve geniş bir koleksiyon yelpazesine sahiptir. 2017 yılında dünyanın en çok ziyaret edilen müzesi konumuna 8.1 milyon ziyaretçi sayıya ulaşmış ve günümüzde milyonlarca ziyaretçiyi ağırlamaktadır. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'na ev sahipliği yaparken, turist artışını kendilerine özgü yöntemlerle karşılamıştır. Olimpiyat süresince şehrin maliyetleri artarken, Louvre'daki giriş ücreti de artırılarak müzenin operasyonel maliyetlerinin yönetilmesine önemli ölçüde katkıda bulunulmuştur (Karaağaçlı, 2023). Olimpiyat meşalesi, Leonardo da Vinci'nin Mona Lisa tablosu, Venüs de Milo'nun Samothrake Nike tablosu ve Eugene Delacroix'in halka yol gösteren özgürlük tablolarının bulunduğu Louvre Müzesi'nde Marie-Claude Pietragalla'nın dansı eşliğinde tarih ile sporun muhteşem birleşimi eşliğinde yansıtılmıştır. Meşalenin günlerce burada bekletilmesi ile birlikte insanlar hem olimpiyat meşalesini görmüş hem de müzeyi gezme şansı bulmuşlardır. Böylece spor ile birlikte aynı zamanda kültürel mirasın ziyaret edilmesine de olanak sağlanmıştır.

Seine Nehri

1991 yılından beri UNESCO dünya miras listesinde yer alan bu nehir, Loire Nehrinden sonra Fransa'nın 2. en uzun nehridir. 37 adet köprüünün altından geçmektedir. Nehir seyahat boyunca şehrin kentsel ve kırsal kültürünü, kasaba manzaralarını ile birleştirmektedir. Şehri ikiye bölen bu nehir olimpiyat oyunlarında yüzme yarışlarının burada yapılabilmesi için olimpiyat oyunları öncesinde 1.4 milyar euroluk oldukça büyük kapsamlı bir temizlik çalışması yapılmıştır. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nın açılışı Seine Nehri üzerinde yapılmış ve olimpiyat tarihinde açılışın stadyum dışında yapılmış olmasından kaynaklı bir ilke sahiptir. Maraton yüzme yarışları bu nehirde gerçekleştirilmiştir. Su topu, dalış ve diğer yüzme yarışları ise Aquatics Centre'de yapılmıştır. (Sortiraparis, 2024). Seine Nehri'nin devamı olan Parc de la Villette bölgesinde olimpiyatlara katılan bazı ülkelerin nehrin kenarında kendi ülkelerini temsil eden evler oluşturulmuştur. Ülkeler burada kendi kültürlerini, geleneksel yemeklerini tanıtmaya fırsatı bulmuşlardır.

2024 Paris Olimpiyat Köyü

Olimpiyat köyü, yoğun çalışmalar sonucunda yapımı 2023 yılında tamamlanmış ve 15 binden fazla sporcuyla konaklama gücüne sahip Paris'in kuzeyinde 51 hektarlık alanda yapılmıştır. Olimpiyat köyünde yapılan şehir teknolojileri ile enerji verimliliği artırılmış ve karbon ayak izi en aza indirgenmiştir. Olimpiyat köyü, organizasyonun ardından ekolojik yerleşim alanına dönüştürülmüştür (Trtspor, 2019). Sporcular için iskeleti kartondan yapılmış hafif yataklar ile çevre dostu olmak amaçlanmıştır; yataklar, sürdürülebilir ve dönüştürülebilir malzemelerden üretilmiştir. Ayrıca yapılan yatakların dinlendirici ve iyi bir uykuyu desteklediği açıklanmıştır. Olimpiyat köyünde oyun alanları, güzellik merkezleri, sauna vb. sporcuların rahatlama alanları düşünülmüştür. Ayrıca sporcuların protein ağırlıklı beslenmesi için geniş bir yelpazede

seçenekler sunmuştur. Bunlara ek olarak her ülkenin kendi yemeklerini getirmelerine olanak sağlanmıştır. Böylece birçok sporcu ihtiyaç duyduğu besinlerden faydalanabilmiştir.

Olimpiyat Sergisi

Spor ve kent kültürünün sergilendiği Olimpiyat Sergisi 'SPOT24' sergisi, Paris 2024 Olimpiyat ve Paralimpik Oyunlarında temsil edilen altı yeni Olimpiyat disiplinine ışık tutmuştur. BMX serbest stil, kayak, spor tırmanışı, sörf ve 3x3 basketbol 2020'de Tokyo'da mevcut olmasına rağmen, 2024'e bir spor molası daha eklendi. François Gautret'in imzasını taşıyan 'SPOT24 – Olimpiyat Sergisi, spor ve şehir kültürleri', bu yeni sporlara ve bunların şehir kültürleriyle olan bağlantılarına odaklanmıştır. Bu yeni disiplinlerin tüm sırları, Lozan Olimpiyat Müzesi koleksiyonundaki çok sayıda eser ve arşivin yanı sıra özgün yaratımlarla ortaya çıkmıştır. Sergi boyunca, dünyaca ünlü sanatçı ve sporcuların yer aldığı bir yarışmanın yanı sıra etkinlikler, dövüşler ve spora giriş oturumları da dahil olmak üzere her yaşa yönelik tam bir kültürel etkinlik programı gerçekleştirilmiştir (Sortiraparis, 2024).

PARİS OLİMPİYAT OYUNLARINDAKİ ÖNEMLİ ORGANİZASYON UNSURLARI

Güvenlik Önlemleri

2024 Paris Olimpiyat Oyunları kapsamında organizasyon süresince ortaya çıkabilecek tüm tehditlere karşı ülke genelinde özel önlemler alınmış ve 5000'nin üzerinde polis memuru görevlendirilmiştir. Olimpiyatlar için Paris'e gelen tüm turist ve yerel halk, belli bölgelere erişebilmek için güvenlik görevlileri tarafından denetimi sağlanan önceden belirlenen bir platform üzerinden özel biletlere başvuru yaparak girişleri sağlanmıştır. Gri bölge olarak adlandırılan bu bölgeler daha çok araç kullanan katılımcılara yönelik yapılan bir düzenlemedir. Seine Nehri ve çevresi olimpiyat oyunları boyunca gri bölgenin çoğunluğunu oluşturmuş ve bölgeye yapılan giriş çıkışlar güvenlik görevlileri tarafından QR kodlar eşliğinde kontrol edilmiştir. Ayrıca olimpiyat tarihinde bir ilke imza atarak biletlerin satışı QR sistemi ile gerçekleştirilmiştir (Aktaş, 2024).

Ulaşım

Birçok organizasyonda olduğu gibi bu organizasyonda da ulaşım önemli bir unsur olmuştur. Günlük 1 milyona yakın seyircinin çeşitli müsabakalarda yer almasında metro, rer sistemi, otobüs ve taksiler ulaşım aracı olarak tercih edilmiştir. Ulaşımın daha sağlıklı yürütülmesi için ilgili birimler tarafından başka şehirlerde konaklama yapılması istenmiştir ve bununla ilgili destekler devlet birimi ve olimpiyat komitesi tarafından sağlanmıştır. Ayrıca müsabakaların yapıldığı arenaların kolaylıkla bulunabilmesi için birçok alanda yönlendirme işaretleri, levhalar ve gönüllü bireyler bulundurulmuştur.

Çevresel Sürdürülebilirlik

Paris Olimpiyatları şimdiye kadar yapılan organizasyonlardan daha fazla çevreci olma hedefiyle ön plana çıkmıştır. Çeşitli spor etkinlikleri için tesislerin inşasında çevreci anlayış benimsenmiş, yapımı esnasında oluşacak emisyonlar büyük ölçüde en aza indirgenmiştir. Tesislerde dizel yakıtlı jeneratörlere alternatif olarak güneş ve rüzgardan üretilen elektrikten faydalanılmıştır. Olimpiyat köyünde yapılan yüzme kompleksi, arenalar ve binaların yapımında çimento yerine öncelik ahşap kullanımına verilmiştir. Ayrıca olimpiyat köyü güneş panelleri ile donatılmıştır (Bayır, 2024). Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nın diğer sürdürülebilirlik temelli planları arasında 1.000 km bisiklet şeridi ve sokaklara 200.000 yeni ağaç ekmiştir. Paris Turizm Ofisi, 3.000'den fazla bisikleti kullanıma sunarak çoğu Olimpiyat mekanının toplu taşıma araçlarıyla ulaşılabilir kılmıştır. Ayrıca karbon salınımlarını ve atık oluşumunu azaltmak için olimpiyatlarda sunulan bitkisel gıda miktarını iki katına çıkarma ve tek kullanımlık plastik miktarını yarıya indirme planları da dikkat çekmiştir (Masterson, 2024).

Gönüllülük

26 Temmuz – 11 Ağustos 2024 tarihinde Paris'te düzenlenen Olimpiyat Oyunları ve 28 Ağustos – 8 Eylül tarihleri arasında gerçekleşen Paralimpik Oyunları sırasında 45.000 gönüllü görev almıştır. Gönüllüler olimpiyat görevlerine başlamadan önce kapsamlı eğitimlere tabii tutulmuşlardır. Bu eğitimler olimpiyatların hizmet kalitesini artırmak, güvenlik protokollerini öğrenmek ve organizasyonun işleyişi hakkında bilgi sahibi olmak amacıyla düzenlenmiştir. Ayrıca gönüllülere Fransızca ve İngilizce başta olmak üzere eğitimler verilmiştir. Paris olimpiyatlarının sürdürülebilirlik faaliyetleri doğrultusunda gönüllülerin de çevre bilinci ve sürdürülebilir uygulamalara yönelik bilinçli olmaları için eğitim verilmiştir. Organizasyon süresince gönüllülere ücretsiz yemek, ulaşım, üniforma ve çeşitli destekler sunulmuş ve özel dinlenme alanları ile sağlık hizmetleri sağlanmıştır. Gönüllüler olimpiyat köyü, bilgi noktaları, ulaşım alanları ve olimpiyatların diğer tüm resmi bölgelerinde bulunarak sporcular, seyirciler ve akredite kişilerin karşılanması ve yönlendirilmesinde yardımcı olmuşlardır. Aynı zamanda sporcuları müsabaka alanlarına sağlıklı bir şekilde nakletmek, ekipman dağıtımını sağlamak, tıbbi destek vermek gibi birçok alanda kilit rol oynamışlardır.

2024 Paris Yaz Olimpiyatları'nda Teknolojik Yenilikler

2024 Paris Olimpiyat Oyunları teknolojik açıdan birçok yeniliğe konu olmuştur. İsviçreli saat üreticisi olan Omega, 1923 yılından beri olimpiyat oyunlarında aktif rol alırken Paris Olimpiyat Oyunları'nda da birçok inovatif yeniliklerle yer almıştır. Bu yeniliklerden biri atletler için tasarlanan yapay zeka ve akıllı kamera desteği ile kullanılan cihazlar ile sporcunun ayağına uyguladığı kuvvet saniyede 4000 kez ölçülebilmiş; bu ölçümler sayesinde atletlerin yaptığı hareketler, performans bilgileri ve yanlış çıkışlar yarış görevlilerine yerleşik bilgisayarlar sayesinde anında bildirilmiştir. Bir başka yenilik ise gerçekleşen yarışların nasıl kazanılıp

kaybedildiğini ayrıntılı gösteren; altın, gümüş ve bronz madalyaları ayırabilen sonuçları ölçen veri dalgaları oluşturulmuştur (Kesayak, 2024)

2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda teknolojik alanda yapılan diğer yenilikler ise şunlardır;

Scan O'Vision Ultimate Photo Finish Kamera:

İlk kez 2024 Paris olimpiyat Oyunları'nda kullanılan bu kamera yarışların bitiş çizgilerine konumlandırılmıştır. Jüri üyelerinin karar veremediği yakın bitişli yarışların sonuçlarına objektif bir şekilde karar verilmesinde rol oynamıştır.

Bilgisayar Görüntüsü:

Tüm spor branşları için ayrı eğitilen AI modelleri, çoklu kamera sistemleri ile sporcuların ayrıntılı takibi sağlamıştır.

Vionardo Grafik Teknolojisi:

Yapılan bu yazılım ile televizyon içeriği ve canlı yayınlar için yüksek çözünürlüğe sahip 4K grafikler sergilenmiştir.

Kuantum Zamanlayıcılar:

Geçmiş olimpiyatlarda kronometreler elde taşınmaktaydı. 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda kuantum zamanlayıcılar kullanılmıştır. Bu teknolojiyle birlikte saniyeler milyonda biri kadar doğruluk ile ölçülmüştür.

Arttırılmış Gerçeklik (AR) ve Sanal Gerçeklik (VR):

Bu teknoloji izleyicilere yarışmaları farklı açılardan izleme fırsatı sunmuştur. Bu sayede izleyiciler, örneğin yüzme yarışlarında havuzun içindeymiş hissi yaratan deneyimler yaşamıştır. VR deneyimleri özellikle stadyumda yer alamayan seyircilere evlerinden katılma ve etkileşimde bulunma fırsatı sunmuştur.

Dijital Biletleme ve Blockchain Teknolojisi:

Blockchain tabanlı dijital biletleme sistemi ile olimpiyat oyunları süresince bilet sahteciliği önlenmiş ve biletlerin güvenli bir şekilde el değiştirmesi sağlanmıştır. Bu sistem, ayrıca bilet sahiplerine özel teklif ve içerik sunulmasına da olanak tanımıştır.

Giyilebilir Teknolojiler ve Sporcuların Sağlığı:

Paris Olimpiyatları'nda sporcuların antrenman ve yarışma sırasında sağlık ve performanslarını takip etmelerine yardımcı olacak giyilebilir sensörler ve cihazlar kullanıldı. Bu sensör ve cihazların sağladığı erken uyarı sistemi sayesinde sporcuların sakatlanması önlendi. Böylece olimpiyat süresince olası sporcu sakatlanmaları minimum düzeye indirgenmiştir.

Otonom Araçlar ve Lojistik Teknolojileri:

Olimpiyat Oyunları'nda, sporcular ve izleyiciler için otonom araçlar kullanıldı. Bu araçlar ile birlikte trafik yönetimi optimize edilerek sporcuların etkinlik alanlarına hızlı ve güvenli erişim sağlandı. Drone gibi teknolojiler, güvenlik, izleme ve lojistik operasyonlar da etkin bir şekilde kullanılmıştır.

Sosyal Medya Entegrasyonu ve Etkileşimli Platformlar:

İzleyicilerin Olimpiyat Oyunları'na daha fazla dahil olmalarını sağlamak amacıyla, sosyal medya entegrasyonu ve etkileşimli platformlar geliştirmiştir. Bu platformlar aracılığı ile izleyicilerin anlık olarak yorum yapmaları ve oylarla belirli içeriklerin ön plana çıkması sağlanmıştır. Bu teknolojik yenilikler, 2024 Paris Olimpiyatları'nı hem sporcular hem de izleyiciler için daha kapsayıcı, etkileşimli ve sürdürülebilir kılmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

1896 yılından itibaren her dört yılda bir yapılan ve farklı ülkelerin ev sahipliğinde düzenlenen modern olimpiyat oyunları, bu yıl 26 Temmuz-11 Ağustos 2024 tarihleri arasında Fransanın başkenti Paris'te 33. Yaz Olimpiyat Oyunları gerçekleşti. Ülkeler açısından oldukça önemli olan bu organizasyonda sporcuların elde edeceği madalyaların yanı sıra organizasyonun başarılı gerçekleştirilmesi ve organizasyon sonrası değerlendirilmelerin yapılması önemli bir husustur. Yapılan bu değerlendirmeler organizasyonların başarısını ölçmek ve gerekli iyileştirmelerin tespiti ve buna göre gerekli değişikliklerin yapılmasına olanak vermektedir. Bu süreç ile birlikte organizasyonlarda sürekli yenilik ve gelişim alanlarının tespit edilerek yeniliğe teşvik edilmektedir (Çetin ve Özman, 2023). Bu bağlamda gelişen teknoloji ile birlikte olimpiyatlarda da teknoloji, bilim ve inovasyondan yararlanılmaktadır. Olimpiyat tarihi incelendiğinde en büyük yenilik 2028 Pekin Olimpiyatları ile inovasyon adımları atılmış ve gelişen teknoloji ile birlikte her olimpiyat oyunlarında buna yönelik yaklaşımlar artış göstermektedir.

Pekin 2008 Olimpiyat Oyunları açılış töreni 8 Ağustos tarihinde diğer adıyla Kuş Yuvası olarak tanınan Pekin Ulusal Stadyumu'nda gerçekleştirilmiştir. Açılış töreni Çin'in tarihini, kültürel mirasını ve başarılarını kutlayan gösteri ile başlamıştır. Geleneksel ve modernliği içeren sofistike kareografi, mükemmel senkronizasyon ve yüksek teknolojik efektlerle donatılmıştır. Bu tören tarihin en etkileyici olimpiyat açılış törenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Londra 2012 Olimpiyat Oyunları açılış töreni yaklaşık 10.000 atlet yer almıştır. Bir grup genç atletler tarafından olimpiyat meşalesi yakılmıştır. Ayrıca bakır yapraklardan oluşturulan bir ateş çanağı kullanılmıştır. Görsel ve içerik bakımından açılış töreni büyük beğeni toplamıştır. 2016 Rio Olimpiyat Oyunları açılış töreni Rio'daki Maracana stadyumunda Brezilya'nın tarihi ve kültürünü yansıtan gösterilere sahne olmuştur (BBC, 2016). Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları açılış töreninde, 1.824 drone ile gökyüzünde Dünya şeklinde devasa bir küre yapılarak gökyüzü aydınlatıldı (Uğur, 2023). Paris 2024 Olimpiyat Oyunları'nda ise Yaz Olimpiyat Oyunları tarihinde ilk kez tören stadyum dışında Seine Nehri üzerinde açılış töreni

düzenlendi. Paris, olimpiyat tarihinin en unutulmaz anlarına adını yazdıran bir açılış törenine ev sahipliği yapmıştır (Kara, 2024).

Pekin 2008 Olimpiyat Oyunları'na 10.942 sporcu katılmıştır. Bunlardan 4637'si kadın sporculardan oluşurken 6305'i ise erkek sporculardan oluşmaktadır. Londra 2012 Olimpiyat Oyunları'na 4655 kadın 5863 erkek olmak üzere toplamda 10.518 sporcu katılmıştır. Rio 2016 Olimpiyatları'na yüzde 45'i kadın yüzde 55'i erkek olmak üzere toplamda 11.303 sporcu katılımı sağlanmıştır. Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'na yüzde 48,8'i kadın sporcudan oluşan 11.420 sporcu katılımı sağlanırken, cinsiyet eşitliği hedefi ile yola çıkan Paris 2024 Olimpiyat Oyunları yüzde 50-50 erkek-kadın katılımıyla istenilen cinsiyet eşitliği hedefine ulaşmıştır. (Engin, 2024; Ünlü, 2024).

Pekin 2008 Olimpiyat Oyunları'nda 12'si yeni inşa edilen toplam 37 tesis kullanılmıştır. Toplam tesislerden 31'i Pekin de yer alırken 6'sı başka şehirlerde yer almaktadır. Londra 2012 Olimpiyat Oyunları'nda toplamda 34 tesisten faydalanılmıştır. Bu tesisler Londra'nın yanı sıra başka şehirlerde de yer almaktadır. Thames Nehri boyunca yer alan tesis ve kompleksler olimpiyatın ana spor mekanları olmuştur. Rio 2016 Olimpiyatlarında Müsabakalar 37 farklı mekanda gerçekleştirilmiştir. Müsabakalardan bazıları Rio'da bulunan Barra, Deodoro, Maracana ve Copacabana bölgelerinde gerçekleştirilirken, futbol müsabakaları farklı şehirlerde olan São Paulo, Brasília, Belo Horizonte, Salvador ve Manaus stadyumlarında gerçekleştirilmiştir (Çolakoğlu ve Peçenek, 2020). Tokyo Olimpiyatları'nda toplam 36 tesisten faydalanılmıştır. 25'i mevcut durumda, 9'u Olimpiyatlar için yapılan kalıcı tesis, Olimpiyat Stadyumu ve 1 diğer tesisi, Japon Spor Konseyi tarafından planlanan 10 geçici tesis kullanılmıştır (Özbey ve ark., 2019). Paris Olimpiyatları'nda ise toplam 35 tesisten faydalanılmıştır. Eyfel Kulesi, Louvre Müzesi gibi ikonik mekanlar da, spor müsabakalarına arka planda büyüleyici bir atmosfer oluşturdu. Totalde 15'i olimpik ve 11'i paralimpik oyunları için planlanan tesisler bölgenin içinde konumlanacak biçimde planlanmıştır. 32 Olimpik spor dalının 21'i ve 22 Paralimpik spor dalından 14'ü için tesisler, kompakt bir konseptle sunulmuştur (Karaağaçlı, 2023).

Pekin 2008 Olimpiyat Köyü, 66 hektarlık alan üzerinde inşa edilmiş toplamda 42 binadan oluşmuştur. Olimpiyat köyü toplamda 17.000'den fazla sporcuyu ağırlayacak kapasitede yapılmıştır. Konforlu modern konutlar, sporcular için özel tasarlanmış odalar ile dikkat çekerken aynı zamanda yeşil ve akıllı yerleşim yeri olarak sunduğu inovatif yeniliklerle de sonraki olimpiyat oyunları için standart oluşturmuştur. 2012 Londra Olimpiyat Köyü, Londra'nın doğusu Stratford bölgesinde 10.000'den fazla sporcuyu konaklayacak kapasitede 11 blok olarak inşa edilmiştir. Olimpiyat köyünün sporcuların yaşam alanları ferah ve modern tasarlanmıştır. Sporculara sunduğu rahat konaklama ve destek hizmetlerinin yanı sıra sürdürülebilir ve gelecekte kullanılabilir yapılar ile Londra'ya uzun vadeli bir miras

bırakmıştır ve Londra'nın yeniden doğu tarafının canlandırılmasında etkili olmuştur. Rio 2016 Olimpiyat Oyunları'nda yarışacak olan sporcular için, 31 bina ve 3.604 daireden oluşan 18.000 kişiyi ağırlayacak biçimde tasarlanan olimpiyat köyüne yaklaşık 810 milyon Euro harcanmıştır (Çolakoğlu ve Peçenek, 2020). Tokyo'da 44 hektarlık tek bir bölgede 17,000 kişilik yatak kapasiteli olimpik köy yapılmıştır (Özbey ve ark., 2019). Paris Olimpiyatları'nda hazırlıklar kapsamında 15 binden fazla sporcuyla ağırlayacak olimpiyat köyü tasarlanmıştır. Olimpiyat köyü 51 hektarlık alan üzerinde Paris'in kuzeyinde inşa edilmiştir. Ayrıca olimpiyat oyunlarının ardından olimpiyat köyü ekolojik yerleşim alanlarına dönüştürülmüştür (Trt Spor, 2019).

Pekin 2008 Olimpiyat Oyunları esnasında sporcu, taraftar, yetkili ve medya mensuplarının etkinliklere kolayca ulaşabilmesi için ulaşım hizmetleri büyük bir özenle planlanmıştır. Ulaşım altyapısı modernize edilerek toplu taşıma altyapısı, otobüs hatları, özel ulaşım koridorları, havalimanı ve demiryolu bağlantıları ile sorunsuz bir ulaşım deneyimi sunmuştur. Londra 2012 Olimpiyat Oyunları'nda etkin ve akıcı bir ulaşım hizmeti sağlamak için kapsamlı bir hazırlık yapılmıştır. Hava, kara ve deniz altyapısı, çevre dostu ulaşım çözümleri, sürdürülebilir araçlar ile olimpiyat süresince ulaşım stratejilerinde başarılı olmuşlardır. Rio 2016 Olimpiyat Oyunları'nda şehrin tamamını kapsayan tramvay hattı ve olimpiyatların gerçekleşeceği merkezleri ulaşım araçları ile birbirine bağlayan transit şerit inşa edilmiştir (Akgemci, 2016). Tokyo, Covid-19 sebebiyle seyircisiz oynanacağından ek ulaşım altyapısına ihtiyaç bulunmamıştır. Katılan sporcuların ulaşımı trafik sisteminin kompakt yapısı sayesinde makul seyahat süresiyle aksaklık yaşanmadan gerçekleştirilmiştir (Özbey ve ark., 2019). 2024 Paris Olimpiyat Oyunları'nda toplu taşımanın yeterliliği konusunda endişelerden kaynaklı sorunsuz ve güvenli yolculukları garanti altına almak için önlemler almış olsa bile trafik yoğunluğu ve sınırlı metro erişiminden kaynaklı sorunlar yaşanmıştır.

Pekin 2008 Olimpiyat Oyunlarında yaklaşık 100.000 gönüllü görev almıştır. Gönüllüler oyunlar öncesinde kapsamlı bir eğitime tabi tutulmuşlardır. Stadyumlarda, olimpiyat köyünde, ulaşım noktaları gibi çeşitli alanlarda görev alarak bilet kontrolü, yönlendirme, müşteri hizmetleri ve temizlik gibi çeşitli işlerde yer almışlardır. Pekin Olimpiyat Oyunları geniş bir gönüllü ağı sayesinde başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Londra 2012 Olimpiyat Oyunları'nda 200 bin tam zamanlı gönüllü görev almıştır (Günönü, 2012). Çeşitli alanlarda faaliyet göstererek sporcu, izleyici ve diğer katılımcılara etkili bir hizmet sunmuşlardır. Bu olimpiyat gönüllülerin büyük bir özveri sergilediği bir etkinlik olarak anılmıştır. Rio 2016 Olimpiyat Oyunları'nda yaklaşık 50.000 gönüllü görev almıştır. Olimpiyat oyunları öncesinde 240.000'den fazla başvuru yapılmıştır. Seçilen adaylara bilinçli bir gönüllülük süreci için bir yıl boyunca çevrimiçi İngilizce dersleri çevrimiçi sunulmuştur (Kasimati,2003). Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları'nda 80.000 gönüllü görev almıştır. Bu olimpiyatın pandemi döneminde

gerçekleştirilmesinden dolayı gönüllüler oyunların hem fiziksel hem de sanal boyutunda etkin görev almışlardır. Gönüllülerin özverili çalışmaları sayesinde organizasyonun her alanında kritik rol oynamışlardır. Paris 2024 Olimpiyat oyunlarında 45.000 gönüllü görev almıştır. Oyunlar süresince Fransa'nın farklı bölgelerinde ve her aşamasında önemli görevler üstlenerek sporcu, izleyici ve tüm katılımcılara yüksek kaliteli hizmet sunulmaya çalışılmıştır.

Olimpiyatlara ev sahipliği yapmak dünya genelinde önemli bir yere sahiptir. Bu faaliyetler düzenlenen şehir veya ülkeler açısından bakıldığında ciddi yatırım gerektirmektedir. Ulaşım, güvenlik, barınma, yeme - içme, sağlık hizmetleri ve kullanılacak tesislerin mevcut durumu gibi unsurlar büyük önem arz etmektedir. 2024 olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapan Fransa'nın olimpiyat sürecine bakıldığında Paris için istikrarlı bir tutum izlenmiş ve kent inovatif yaklaşımlar doğrultusunda olimpiyatlara hazır hale getirilmiştir. Mevcut altyapı ve kentin iç dinamiğine bakıldığında ise gerekli çalışmalar yapıldığı, tesislerin kapasitesi ve sayısının yeterli olduğu, sürdürülebilirlik ve miras konularına hassasiyet gösterildiği, ulaşım aksaklıklarının olabileceği öngörülerek ulaşım ağlarıyla desteklendiği, barınma için ise 15.000 kapasiteli olimpiyat köyünün yapıldığı, ülkenin ikonik yapılarının gelen sporcu ve taraftarlara erişilebilir olabilmesi için gerekli restorasyonların yapıldığı görülmektedir. Yapılan bu yenikler ile sürdürülebilirlik standartlarını artması, inşa edilen geçici yapılar ya da dönüştürülen mevcut yapılar, artırılmış gerçeklik, dijital biletleme, VR teknolojisinin sunduğu imkanlar vb. teknolojik yeniliklerin başarılı uygulaması, yüksek standartlı alınan güvenlik önlemleri gibi yapılan yenilikler gelecekte olimpiyatlara ev sahipliği yapacak olan ülke veya şehirler için teknolojik yenilik, sürdürülebilirlik, halkla etkileşim ve kapsayıcılık gibi inovatif uygulamalarla önemli etkileri olacağı ve teşvik edeceği öngörülmektedir. Bu bağlamda olimpiyat oyunlarının sadece bir organizasyon olmanın da ötesine geçerek kapsayıcı, çevreye daha duyarlı, gelişen, dijital çağa uygun bir yapıya kavuşmasına öncülük etmektedir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı:

1.Yazar: %60

2.Yazar: %40

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgileri: Bu makalenin yazımında görev alan yazarlar çalışmalarında faydalandıkları materyal ve yöntemler için etik kurul onayına gerek olmadığını beyan ederler.

KAYNAKÇA

- Aka, S. T., Gülbahçe, Ö., & Saki, Ü. (2018). Olimpiyatlarda Ev Sahibi Ülkeler Tarafından Kullanılan Maskotlar Üzerine Bir Araştırma. *Ekev Akademi Dergisi*, (75), 127-140.
- Akgemci, E. (2016). Rio 2016: Bir Dışlama Hikâyesi.
- Akoğlu, H. E., Özbey, Ö., & Polat, E. (2019). Olimpiyatlara Aday Olan Şehirlerin Adaylık Süreçlerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi (2020 Olimpiyatları Örneği). *OPUS International Journal of Society Researches*, 14(20), 2121-2148.
- Aktaş, M. (2024, Mayıs 16). *Paris'te Yaz Olimpiyatları Öncesi Güvenlik Tedbirleri Artıyor*. ABC, <https://abcgazetesi.com/pariste-yaz-olimpiyatları-öncesi-guvenlik-tedbirleri-artiyor-745720>
- Atabeyoğlu, C. (1997). *Olimpiyat Oyunlarının 100. Yılında Türkiye*. Seçil Ofset
- Bayır, S. (2024, Mart 30). *Fransa, Paris Olimpiyatları Öncesi Yeşil Hedeflerini Güçlendiriyor*. Futureflow Life, <https://futureflow.life/fransa-paris-olimpiyatları-öncesi-yesil-hedeflerini-guclendiriyor/>
- BBC, (2016, Aralık 6). Fotoğraflarla: *Rio 2016 Olimpiyat Oyunları Açılış Töreni*. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-36988130>
- Boulongne, Yves-Pierre. (1999). Pierre De Coubertin: *Humanism and Education*: Conference Given On November 17 At The Ministry Of The Economy And Finance In Paris Lausanne.
- Büyükyıldırım, O. (2021, Ocak 10). *Özgürlük Sembolü Frig Şapkası'nın Türkiye'den Kolombiya'ya Yolculuğunun Hikayesi*. Arkeonews, <https://arkeonews.com/ozgurruk-sembolu-frig-sapkasinin-turkiyeden-kolombiyaya-yolculugunun-hikayesi/>
- Clastres, P. (2008). *Olympic Games. A Century of Passion*. Paris: Les Quatre Chemins.
- Coubertin, P. (2000). Selected Writings. In: N. Muller (Ed.). *Pierre De Coubertin 1863- 1937. Olympism: Lausanne: International Olympic Committee*.
- Çeken, B., Aybay, C. (2021). Kültürel Değerlerin ve Ulusal Kimliğin Olimpiyat Oyunları Logo Tasarımlarına Yansımalarının İncelenmesi. *Sanat ve Tasarım Dergisi*, 11(1), 23-42.
- Çetin, A. (2019). Mega Spor Etkinliklerinde Spor Mirası Konseptinin Gerekliliği. *Sağlık ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(2), 66-73.
- Çetin, A. & Özman, C. (2023). *Spor Etkinliklerini Değerlendirme Yöntemleri*. In: Yılmaz T. (eds), *Günümüz Spor Bilimleri: Teori ve Uygulama*. Gazi Kitabevi.
- Çolakoğlu, T., Peçenek, A. C. (2020). Olimpiyat Oyunlarının Ülke Ekonomilerine Etkileri ve Ekonomik Olarak Karşılaştırılması. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 25(1), 1-11.
- Devecioğlu, S., (2008), "Spor Kulüplerinde İnovasyon Yönetimi", Futbol Ekonomisi Stratejik Araştırma Merkezi, İstanbul
- Engin, S. G. Olimpik Felsefenin Medya Yansımaları: Tokyo 2020 Olimpiyat Oyunları Ve Cinsiyet Eşitliği. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 1-14.
- Euronews, (2023, Haziran 22). Fransa, 2024 Paris Olimpiyatları'nda Çevreci Hava Taksilerini Kullanacak. <https://tr.euronews.com/2023/06/22/fransa-2024-paris-olimpiyatlarında-cevreci-hava-taksilerini-kullanacak>
- Eyquem, M. T. (1966). *Pierre De Coubertin: Olympic History*. Paris: Calmann Lévy.
- Fourie, J. (2014, Eylül). *2016 Yaz Olimpiyatları: Rio'nun Marka Heykeli Övgüleri Topladı*. Yazılar (144). Kasım 2019 Tarihinde Gmk.Org:<http://Gmk.Org.Tr/Uploads/News/File-1458763539726812721.Pdf> Adresinden Alındı.
- Günönü, G. (2012). Londra Olimpiyat Oyunlarının Medyaya Yansımaları. *Yüksek Lisans Tezi*. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Hauschildt, J. (1993). *Innovationsmanagement*. München: Vahlen.
- Hauschildt, J. (2010). *Innovationsmanagement*. 5. Aufl. München: Franz Vahlen GmbH.
- Heinemann, K. (2001). *Die Technologisierung Des Sports*. Eine Sozio-Ökonomische Analyse. Schorndorf.
- Jiayun, H. (2007). Origin, Development and Characteristic of Olympic Mascots. *Journal of Hubei Sports Science*. (5), 110-12.

- Kara, C. (2024, Şubat 1). *Paris 2024 Yaz Olimpiyatlarına Dair Her Şey*. Oggusto, <https://www.oggusto.com/spor/paris-2024-yaz-olimpiyatları>
- Karaağaçlı, Y. (2023, Temmuz 31). *2024 Olimpiyat Oyunları İçin Fransa'nın İkonik Yapıları Spor Alanlarına Dönüştürülüyor*. Arkitera, <https://www.arkitera.com/haber/2024-olimpiyat-oyunlari-icin-fransanın-ikonik-yapilari-spor-alanlarina-donusturuluyor/>
- Kasimati, E. (2003). Economic Aspects and the Summer Olympics: A Review of Releated Research. *International Journal of Tourism Research*, 5, 434.
- Masterson, W (2024, Mart 26). *Paris, Şimdiye Kadarki En Sürdürülebilir Olimpiyatlara Ev Sahipliği Yapmayı Hedefliyor - Şehrin Hazırlıkları Şöyle*. World Economic Forum, <https://www.weforum.org/agenda/2024/03/paris-most-sustainable-olympics-2024/>
- Menocal, M. (2024, Şubat 11). *Paris, Oyunlar İçin Tek Yeni Mekanını Açtı*. Inside The Games, <https://www.insidethegames.biz/articles/1143717/paris-2024-chapelle-arena-porte-adidas>
- Olympic, (2023, Aralık 22). Bercy Arena. <https://olympics.com/en/paris-2024/venues/bercy-arena>
- Olympic. (2022, Temmuz 25). Paris 2024 Olimpiyat Ve Paralimpik Oyunları'nın Resmi Sloganı: Oyunlar Tamamen Açık. <https://olympics.com/en/news/paris-2024-slogan-revealed-games-wide-open>
- Olympic. (2024, Ocak 15). Paris 2024 İçin Tek Bir Amblem. <https://olympics.com/en/paris-2024/information/a-single-emblem>
- Özdilek, Ç., Entürk, A., & Döşyılmaz, E. (2015). Modern Olimpiyat Oyunlarının Tarihsel Gelişimi Ve Olimpiyatların Gezici Olma İlkesinin Günümüze Kadar Düzenlenen Oyunlar Açısından Değerlendirilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (9).
- Parry, J. (2007). The Religio Athletae, Olympism and Peace. In Parry J., Et Al.). *Sport and Spirituality* (First Ed.). London: Routledge.
- Philipp, H. (2008). *Open and Closed İnnovation*, Springer Science, Business Media, Gabler Verlag.
- Ping, Y. (2010). The Connotations Of Olympic Mascots And Their Cross-Cultural Acceptance With Reference To The Industrial Extension Of The Mascot Design, *Shenzhen University Journal (Humanities & Social Sciences)*, (27), 146-151.
- Pleschak, F., Sabisch, H. (1996). *Innovationsmanagement*. Stuttgart: Schäffer-Poeschel.
- Reichert, L. (1994). *Evolution Und Innovation*. Berlin.
- Sortiraparis, (2023, Aralık 16). Paris 2024: Olimpiyat Oyunları Sırasında Pazar Günleri Açılmasına İzin Verilen Mağazalar. <https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/paris-2024-olimpiyat-oyunlari/articles/285250-paris-2024-olimpiyat-oyunlari-sirasinda-pazar-gunleri-acilmasina-izin-verilen-magazalar>
- Sortiraparis, (2023, Nisan 21). Paris 2024 Olimpiyat Oyunları: Herkes İçin Maraton'a Nasıl Katılabilirsiniz. <https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/paris-2024-olimpiyat-oyunlari/articles/283553-paris-2024-olimpiyat-oyunlari-herkes-icin-maraton-a-nasil-katilabilirsiniz>.
- Sortiraparis, (2024, Haziran 19). Paris 2024 Olimpiyat Oyunları: Olimpiyat Mekânları. <https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/paris-2024-olimpiyat-oyunlari/articles/308145-paris-2024-olimpiyat-oyunlari-olimpiyat-mekanlari-etkinlikler-ve-8-bolgede-ziyaret-edilecek-yerler>
- Sortiraparis, (2024, Nisan 3). Spot 24: Eyfel Kulesi'nde Olimpiyat Sergisi, Kafe Ve Bilgi Noktası. <https://www.sortiraparis.com/tr/haberler/paris-2024-olimpiyat-oyunlari>
- Trt Spor, (2019, Kasım 5). Fransa'nın Başkenti Paris, 2024 Yaz Olimpiyat Oyunları'na Hazırlanıyor. 15 Bin Sporçunun Konaklayacağı Olimpiyat Köyünün Yapımına Başlandı. <https://www.trtspor.com.tr/haber/diger-sporlar/olimpiyat-oyunlari/paris-2024e-hazirlaniyor-195620>
- Uğur, Ö. (2023). Uluslararası Spor Organizasyonlarında Dijital Teknolojinin Kullanımı ve *Sporda İnovasyon ve Yeni Nesil Teknolojiler*, 81.

Şenkal T., ve Demir, A. (2024). 2024 Paris Olimpiyat Oyunlarına İnovatif (Yenilikçi) Bakış. *Uluslararası Holistik Sağlık, Spor ve Rekreasyon Dergisi*, 3(2), 63-83.

Williams, N. (2024, Nisan 1). *Paris'te olimpiyat etkinliklerinin yapılacağı dokuz simgesel yer*. BBC, <https://www.bbc.com/travel/article/20240401-nine-iconic-sites-in-paris-where-olympic-events-will-be-held>